

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Bizim hâlâ bir şansımız var. Ekmeği yerde görüp başına koyan çocukların ülkesiyiz.

GDO'ların gıda üretim ve dağıtımına girmesi genellikle tek boyutuyla ele alınıyor. Kamu sağlığına olumsuz etkileri üzerinden değerlendirilen GDO'ların ülke gıda rejimine ve kültürüne verebileceği tahribat pek konuşulmuyor. GDO'suz bir yarımada olmanın iktisadi potansiyeli ise hiç tartışılmıyor. GDO'lar konusunda geç kalmadık. GDO'lar ülkeden tamamen çıkartılabilir. Henüz hayvan yemiyle sınırlı bir karar verildi. Mahkemelerden geri dönebilecek yanlış bir karar. İnsan gıdası olarak izin başvurusu yapıldığında ise sağcısı, solcusu, çevrecisi, çevreye ilgisizi daha önce görülmemiş büyük bir koalisyonla GDO istemediklerini duyuracak. 100.000 imzayı görmezden gelen Biyogüvenlik Kurulu bir milyon kişiye ne diyecek merak konusu.

Temiz Yarımada

“Gelişmiş” dediğimiz ülkeler artık yeni bir gelişme anlayışının izini sürüyor. Öncelikle nükleer enerjiyi

gündemlerinden çıkardılar. Kısa vadede çevreyi ve insan sağlığını tehdit etmenin uzun vadede iktisadi dahi olmadığını gördüler. Türkiye henüz temiz sayılır.

GDO'ların topraklarımızdan uzak tutulması sosyal politika ve turizm açısından da ülkenin yeni bir potansiyeli harekete geçirmesinin nedeni olabilir. GDO'lar şirket tarımının önünü açacak, tarımda tohum vermeyen üretimin yaygınlaşmasını saylayacak. Küçük aile işletmelerinin üzerinde baskıyı arttıracak bu gelişme tarımdaki çözülmeyi de hızlandıracak. Kronikleşen işsizlik sorunuyla uğraşırken, çiftçiliğin gelir kapısının iyice kapanması ülke ekonomisi üzerindeki baskıyı arttıracak.

Yeni Turizm

Türkiye'nin en önemli gelirlerinden biri turizm. Turizmden en çok gelir getirmenin yolu da artı değeri yüksek servis üretimine odaklanmak. Ülkesine GDO sokmayan, temiz bir yarımadada, sağlıklı ve üretime saygılı bir gıda rejimi kurmak ülkenin yüksek artı değerli bir turizme de adım atmasını sağlayacaktır.

Geçen gün Kars'ta bir otelde kaldım. Bilindiği gibi ülkenin en lezzetli ballarının, peynirlerinin, et ve süt ürünlerinin merkezidir Kars. Kamer'in açtığı kafe restorana bir uğrayın. Yerel yemek zenginliği ve gıda çeşitliliği parmak ısırtır. Ama herhangi bir otele gidin, kahvaltıda ucuz ve sağlıksız gıdaların sunulduğunu, gıda konusunda en zengin illerden birinde gayet az gelişmiş bir spektrumda servis verildiğini görürsünüz. Oysa küçük bir değişiklik, ciddi bir maliyetin de altına girmeden yemek kültürünü geliştirmek ve gıda üzerinden turizme ciddi bir artı değer kazandırmak mümkün.

Bozcaada ise bu konudaki iyi örneklerden biri. Son 10 yıl içerisinde bu küçük adada büyük dönüşümler yaşandı. Tarımda temizlik amaçlandı, ekolojik tarıma geçiş için ciddi adımlar atıldı. Üretici, tüketici ve tabiata dost bir gıda evreninin kurulması için çalışmalar sürüyor. Yakında tamamen temiz bir Bozcaada görebiliriz. Bu değişiklikler iyi bir tanıtım faaliyetiyle adaya gelenlerin sayısını arttırdı. Gıda kültürünü geliştirdi. Turizm gelirleri de buna paralel arttı. Bozcaada'da bir kahvaltılık eden ne demek istediğimi daha iyi anlar.

GDO'suz, ekolojik üretime dayanan, iki kere organik denilebilecek permakültür tarımına dayanan yeni bir gıda üretim ve tüketim rejimi kurmak, temiz yarımadamızda bunu başarmak mümkün.

Türkiye'nin yalnızca güneşlenen, Ayasofya'sı gezilen bir ülke olmaktan, zengin ve temiz gıda kültürüyle ekolojik turizm potansiyelini de harekete geçiren bir ülke olmaya evrilmesi elimizde. Aksi halde, her yerde aynı tatta aynı bayatlıkta yemek yenilen, mısırın tadının kabak tadı verdiği, Trabzon'unun Edirne'sinden farksız olduğu, nükleeri GDO'suyla geri bir ülke olmamız içten bile değil. Mesele yalnızca kamu sağlığı ve kanser korkusu değil, mesele daha da zenginleşme şansı olan bir ülkenin en önemli potansiyelini üç beş gıda şirketi lobicisinin elinde kaybetmesi.

Ne demek istediğimi anlamak için ABD'yi bir düşünün. Ürettiği gıdanın dörtte birini çöpe atan, hıyarın tadının domatesinkine benzediği, 6.000 km gitseniz bile tadın tuzun hiç değişmediği bir yemek kültürü cehennemi nasıl yaratıldı? Açlarıyla, obezleriyle, çöp dağları ve yavanlığıyla tüm dünyanın insanlarını bir araya getiren bu güzel ülkenin gıda kültürünün nasıl yerde süründüğünü anlarsınız.

Bizim hâlâ bir şansımız var. Ekmeği yerde görüp başına koyan çocukların ülkesiyiz. O ekmeğe fare zehri sokuşturmak bize yakışmıyor. Kurtulalım şu GDO'dan.